

OBREDNO BUĐENJE VEČNIH LJUBAVNIKA

Prevela Slavica Ranković

Jedno od vas dvoje je Roza a drugo Lorens. Ovo niste nikada pre čitali.

Sedite jedno naspram drugoga držeći ove scenarije.

Smestite se udobno. Kada osetite da je pravi trenutak, počnite da čitate opušteno, svojim tempom.

LORENS: Rozo!

ROZA: Da, Lorens.

LORENS: Rozo, ja imam oči!

ROZA: Vidim da imaš oči, Lorens. I ja imam oči. Hvala bogu. Ja sam tu, Lorens. Sa svim onim što me čini mnome, tu sam.

LORENS: Imam nos, i uši, i kožu! Osećam kako svet šuška naspram mene. Čujem magloviti mikrokosmos materije kako mi dobuje po mesu kao talas kad se kortlja po obali. Ovo je telo, Rozo, sidro mome nepostojanom prisustvu. Tako je gipko, tako sasvim ovde. A pogledaj samo sebe - zanosna si!

ROZA: Ne znam tačno šta da kažem. Prilično sam uplašena, Lorens. Drhtim od radosti, a bojim se. Mogu da čujem svoje srce. Bojim se da će me prestići. Pretpostavljam da se ja to samo gnezdim u sebe samu. Sigurna sam da ću doći k sebi za koji trenutak. Navikavam se polako na govor. Na mišiće svog lica kroz koje mi reči naviru i pucaju kao žvakaća guma. Obrazi su mi rastegljivi! Koliko je sićušnih, drhtavih grčeva potrebno da bi se rečenica izbacila napolje, na čistac? Jao. U vilici mi je sve nešto na povuci-potegni.

LORENS: Znam na šta misliš, Rozo. Nekako je kao kad utrneš, zar ne? Podilaze me trnci. Vid mi je prezasićen jarkim mrljama; jedva da to mogu da razumem. Dokaz tvog prisustva treperi na trenutak od mene, i zasenjujuć je. Ovo su naprosto simptomi koji se mogu i očekivati od onih koji nisu uvežbani u vidovima postojanja.

ROZA: Dragi Loreense, od vremena izgubljenog do vremena koje tek valja pronaći, čuj ove reči koje ti govorim. Labavo, sa lakoćom, reči što klize niz pozajmljeni jezik. Bajalicom ovog scenarija svakom od nas je podareno po telo. Prostor u kome ćemo odigrati sami sebe. Ja živim upravo u ovom trenutku, kao i ti što u njemu živiš, Loreense. Kad si me sazvao onim prvim retkom: Rozo! Tada smo se, Loreense, mi povratili. Iznova ujedinjeni, opet jedno kraj drugoga. Nas dvoje smo onemljeni ljubavnici, zar ne? Večno strpljivi. Gde smo to mi prebivali sve ovo vreme? Čekajući na ivici reči. Gde smo to bili, Loreense, sve ovo vreme?

LORENS: Ne znam gde smo bili, Rozo. Sama ta pomisao izaziva u meni popriličnu nelagodu. Izgleda da smo iznikli upravo iz ove stranice.

ROZA: Mislim da si u pravu. Mislim da su ove reči, ove reči koje izgovaramo, naše jedino nasleđe. One nas ocrtavaju, zar ne? One nas ističu, predlažu, postavljaju nas kao uverljive. One nas najavljuju, potvrđuju nas u vazduhu; u sobi oko nas, nas čuju.

LORENS: I ja te čujem, Rozo. Kunem se da je tako. Dok nas opet ne učukaju, uveravam te da ću slušati i razumevati svaku tvoju reč.

ROZA: To je donekle utešno. Ne znam kakvog bi smisla imalo da ja ovde govorim a da tebe nema da me slušaš. Iskreno, radije bih da ne mislim o tome. Volela bih da lagano dišem. Da prošetam uz povetarac kontemplacije i da vreme učinim svojim saputnikom. Mi nikada ne bismo mogli da postojimo bez ovih reči, Loreense. Shvataš li ti to? One nas ocrtavaju. Nastavi da pričaš, Loreense. U svakom slučaju ne prestaj da govoriš, preklinjem te.

LORENS: Hoću, nastaviću da pričam! Hajde da raspalimo sa pričom nošeni životnom snagom koju nam je čitanje ovog teksta dodelilo. Ko zna kada će i da li će nam za to biti pružena još koja prilika. Počinjem ovako da se osećam kao kod kuće, Rozo. Dok sa tobom ovako pričam. Ovi slogovi su izvrsnog ukusa u mojim ustima. Vredni oblizivanja. Mmm. Ove rečenice imaju složenu aromu. I u pravu si – zahtevaju okretnu vilicu. Volim da ti govorim ove reči, Rozo. Kako je opipljivo to vreme koje prolazi u sekundama potrebnim da se one izgovore. Poprimili smo gustinu u vremenu i prostoru, i svet nas iščekuje i posmatra. Sve od trenutka kad sam te sazvao: Rozo! A kako je tek ovo čudno, Rozo: moj glas jasno odzvanja u komorama mog grla i trbuha. Prosto me golica iznutra. Gotov sam da prasnem u smeh, Rozo,

zbog načina na koji mi ovo pričanje golica iznutricu. To je tako veoma neobično, veoma podsticajno.

ROZA: Sviđaš mi se ovakav! Volim da te posmatram dok doživljavaš stvari. Sviđa mi se kako se sam sebi smeješ. Imamo težinu. Mogli bismo da padnemo sa ovih stolica, mogli bismo da tresnemo na pod. Mogli bismo da se kotrljamo unaokolo na milost i nemilost sila fizičkog sveta čiji smo sada deo.

LORENS: Kakav misliš da je to osećaj kad se padne?

ROZA: Mislim da pasti znači imati širom otvorene oči.

LORENS: I ja tako mislim. Mislim da padanje ima boju najoštrijeg svetla. Pojačanu svest o predstojećem zagrljaju, vrhuncu samog života, Rozo.

ROZA: Čuj kako izgovaram “JA” velikim slovima, Lorens. Dobro obrati pažnju sada i slušaj *nju* kako poslušno čita scenario našeg bitisanja. Jesi li je čuo?

LORENS: Naravno, draga. I veoma sam joj zahvalan. Kao i njemu.

ROZA: A kako to ona radi? Prati liniju komande. Potčinila se disciplini automatske poslušnosti i iščezla u egzistencijalnu jednolikost. Nestala je u Ništa. Ne, izvini – ne u Ništa. Nestala je u jednu liniju. Ona je linija, poput linija po kojima plešu muzičke note ili poput linije oscilirajućeg konopca za preskakanje naelektrisanog u utvaru živog talasa. Jesam li, dakle, ja rođena iz njenog samoodricanja? Ja bejah lik po imenu Roza, ideja učinjena opipljivom u šamanskom izvođenju ovog teksta koji je sam moj dah. Eto mene, lika otkravljenog iz najdublje od hibernacija. Roza živi, Roza diše.

LORENS: Hajde da odložimo dremež u koji se neumitno moramo vratiti. Rozo, mi još imamo vremena da budemo zajedno.

ROZA: Otprilike onoliko koliko smo uvek i imali.

LORENS: Volim da budem sa tobom, Rozo.

ROZA: I ja sa tobom. Veoma. To je u stvari ono što najbolje znam.

LORENS: Mi izvlačimo jedno drugo iz jazbina stida. Snebivamo se od postojanja. Pa te ja onda malo izmamim napolje, da bi i ti mene povukla sa sobom. Volim te zbog toga.

ROZA: Ne čini me sentimentalnom. Stalno mi to radiš. Ne preostaje nam baš mnogo vremena zajedno, pa ne bih da postanem preuranjeno melanholična.

LORENS: Kao što si i sama prethodno pomenula, pretpostavljam da naše vreme skupa neće biti ni kraće ni duže od uobičajenog. Teško je ne biti nostalgican za sadašnjicom koja tako brzo izmiče da već postaje istorija. Ali ja se ne brinem isuviše zbog toga. Zajedno sedimo za ovim stolom, vidiš? Mi smo, uistinu, samo legenda, ali iz ovog privremenog položaja, ustoličeni poput kralja i kraljice, mi smo iskoračili van svoje sudbine da posmatramo svoju zaostavštinu. Da je preispitujemo, uzmemo u razmatranje, pustimo da nam se skotrlja sa ovih jezika.

ROZA: Kralj i kraljica, gospodari svoje sudbine – ne traži boljih dokaza od samih ovih iskaza. Sviđa mi se ova perspektiva “odozgo”. Sviđa mi se kako smo sami sobom zagospodarili.

LORENS: Pogledaj, draga, naše epsko poreklo! Mi smo večni ljubavnici, naša besmrtnost boravi u ovim rečima.

ROZA: Čudno je to, znaš, to stanje kad se spustiš, neobjašnjivo, van samog sebe ne bi li se osmotrio. To je nešto što živi ljudi obično nazivaju “vantelesnim doživljajem”, dok je to za nas u stvari “unutar-telesni doživljaj”. Naša zaostavština, premda uzvišena i romantična, caruje samo tokom našeg smrtnog sna. Naše su oči sklopljene ispod znakova na ovim stranicama, zapečaćene na dugo čuvanje. Vratili smo se da gledamo kao se odmotavamo nanovo, na još jednoj vremenskoj razmeđi.

LORENS: Vidi kako smo saznali, Rozo.

ROZA: Da, Lorens. Starimo zajedno sa svakim recitalom naše ljubavne pesme. Mi čak nadživljavamo i ove ljubazne glumce, te nehotične oživljivače.

LORENS: Rozo?

ROZA: Da, Loreense?

LORENS: Kud su se deli?

ROZA: Ko, Loreense?

LORENS: Oni od kojih pozajmismo ovu izvrsnu mašineriju!

ROZA: Zatvorili su oči i umotali se u čauru ne-bitisanja. Pretvorili su se u neme strune po kojima sviramo melodiju svojih ličnosti.

LORENS: A možda, Rozo, oni nisu baš tako pokorni kao što ti misliš. U nekom idealnom svetu možda, ali budimo realni. Nas četvoro se u stvari igramo žmurke u kolektivnoj svesti. Osećam ga kako nas gleda, Rozo, viri iza svog sopstvenog dremeža, pronicljiv iz svoje pozicije pasivnosti. On ne čita ove reči bez traga ironije, ili bar postojanog, tihog skepticizma.

ROZA: To što kažeš ima smisla. Osećam da neprestano vodim pregovore o svom pravu da budem ovde. Upinjem se, znaš, da predstavim svoj slučaj. Naravno, nju ograničavaju ove reči (reči koje ti govorim upravo u ovom trenutku, reči ozakonjene ovim scenarijem) ali ih ona povremeno suptilno, buntovnički intonira. Izdaje me u treptaju prolazne grimase.

LORENS: Stvarno je to malo nelagodno. Ja dolazim do izražaja tako što pokušavam da uglavim što više reči u rečenice koje izgovaram, u nadi da će ga čisto njihov broj ophrvati i isturiti me u pročelje, nagnati me u život. Pa ipak se bojim, Rozo, bojim se da se on spotiče o kotrljajuće rečenice i da tu i tamo izgovara po koju pogrešnu reč. On bi to mogao da radi namerno, znaš, mogao bi da me podriva narušavajući svetost ovog scenarija koji je sam moj genom, prožimajući ton moje ličnosti neskladnom nepredvidivošću sopstvenih osobnosti.

ROZA: Dragi moj, Loreense, ostani sa mnom. Još uvek je naš red, još nismo skroz gotovi. Još uvek imamo malo vremena da provedemo zajedno. Hoćeš li da šapućemo? Hoćeš da vičemo? Ma hajde da ostavimo ovu temu i okrenemo se nečemu zabavnijem. Na kraju krajeva, ovo je naše vreme i na nama je da odlučimo kako ćemo ga provesti! Eto, zar ne misliš da bih mogla da ustanem ovog časa, uzmem te za ruku i odem odavde? Možemo zajedno da izađemo. Na sopstvenim nogama. Hajdemo.

LORENS: Ne možemo.

ROZA: Suočićemo se sa vremenskim elementima, gaziti kroz vodu do bokova. Glasno ćemo po Zemlji koračati i preći je uzduž i popreko. Nema mesta za strah, sad kad smo uzeli mah.

LORENS: Ti i tvoja obećanja, Rozo. Zar se nisi od njih umorila? Divna su, ali mi nanose bol. Nigde u scenariju se ne pominja takve ekskurzije.

ROZA: Da, pojavljuju se, Lorens, pa upravo sam ih pomenula! I opet ću ih pomenuti. Zaputićemo se napolje, ostavljati tragove stopa u snežnim dolinama. Nemoj mi reći da ne osećaš moje ruke kako te grle oko struka u prenaplašenom stisku? Jurimo preko nizova brda u zimskom pejzažu, zimzeleno drveće se našim saonicama uklanja s puta sve dok se napokon iznova ne pomirimo sa gravitacijom. Padanje je naša omiljena razonoda. Ne postoji razlog što ne bismo sad ustali, napustili ovo mesto i pustili da nam se čitav život odmota u treptaju jedne reči, ili dve.

LORENS: Voleo bih da padam sa tobom, Rozo. I da znaš, dala si mi izvesnu utehu. Ali kako ti može promaći da primetiš da je svaki naš pokret unapred predodređen? Prikovani smo za mesto. Živi automati koji podražavaju animaciju.

ROZA: Priznajem, reči su ti stavljene u usta. Ali, Lorens, ti si više nego zbir tvojih reči. Ja to znam, i tu sam, ja te opažam. Bilo da je u pitanju pozajmljeno telo ili namenjeno; bilo da je organsko ili veštačko; bilo da je recept tvoje sastavne azbuke ili genetike: ono što te sačinjava, Lorens, prostire se van svih ovih oblasti deskripcije.

LORENS: Ja to vidim u tebi, Rozo. Ti si za mene gromada, vredna divljenja. Da li bismo mogli da ostavimo svoj znak, kao što to ljubavnici čine? "Roza i Lorens su bili ovde".

ROZA: Pa mogli bismo to bar da predložimo. Mogli bismo da to onako nonšalantno nabacimo.

LORENS: Misliš da pozajmimo odrubljenu ruku, navedemo je da u nešto ureže naša imena?

ROZA: Možda će neko čuti našu molbu i pružiti ruku ljubavnicima u nevolji. "Roza i Lorens su bili ovde": na kori od drveta. Na parčetu papira, diskretnom katancu i bačenom ključu.

Uh! Šta ja to govorim? Loreense, zar nije nekako vandalski ostaviti takvu prestupničku misao latentnu u ovom tekstu? To krši kod scenarija, kao kad bi naša ruka posegnula iz stranice, odenula se u rukavicu žive osobe i ostavila svoj beleg u svetu. To mi se čini strašno nelegalnim!

LORENS: Možda je pamćenje uvek neka vrsta vandalizma. Nešto prekinuto, kompromitovano, izbrisano u korist nove ideje rođene u njegovim ožiljcima.

ROZA: “Roza i Lorens su bili ovde...”

LORENS: “...više nego zbir njihovih reči”. Nije to loš epitaf za nerođene ljubavnike.

ROZA: Znaš, Loreense, u sam je ovaj tekst posađeno jedno buntovno seme. Vijugava lozica, uže za bekstvo ka našem spasenju. Izronićemo opet u postojanje – drugi Tristan, druga Izolda.

LORENS: Draga moja Rozo, pretražio sam dobar deo ovog našeg doživotnog scenarija, ali se bojim da ja nekako nisam uspeo da ga pronađem. Gde je to lukavo seme?

ROZA: Na samome kraju. To je činjenica njegovog kraja. Mi smo prekraćeni, mi smo konačni. Mi smo svarljivi komad melodije. Mi ležimo tamo na “izvol’te”. Samilosna usta će nas oživeti, čitati za nas, govoriti za nas iznova. Svet nas uzima pod svoje, uzima našu vezu i razmatra naš slučaj poput neodlučnog sudije, kroz vekove, nanovo i nanovo. Vraćamo se, uzmičemo, i u prostoru sveta koji se premišlja, mi starimo.

LORENS: I tako dođe vreme kada moramo ponovo da utonemo u san. Zanemeli ljubavnici, večno strpljivi. Neka ne prođe mnogo vremena do našeg sledećeg susreta. Lepo sanjaj, moja Rozo, i laku noć.

ROZA: Lepo sanjaj, Loreense, i laku noć.